



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**De scholasticæ Theologiae Vanitate, qua superioris  
ætatis homines, doctrinam & religionem suam  
tueba[n]tur, Liber, in locos communes digestus. Omnibus  
ueræ ac solidæ pietatis studiosis in primis ...**

**Sarcerius, Erasmus**

**Francoforti, 1541**

**VD16 S 1775**

De Haereticis.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-29838**

## DOCTRINA SCHOLAST.

nam, sicut & leges seu traditiones specialiter inspi-  
ratę & reuelatę singularibus quibusdam per-  
sonis pro se, aut pro paucis ad hoc electis.

Non minorem potestatem statuendi cere-  
monias & traditiones habet hodie Ecclesia, q̄  
tempore Apostolorum.

Potest Ecclesia concedere ceremonias & tra-  
ditiones, in rebus pertinentibus ad cultum di-  
uinum.

Ceremoniæ ecclesię sunt opera exteriora ad  
cultum Dei pertinentia.

Omnes ceremonię sunt quędam protestatio-  
nes fidei.

## DE HAERETICIS.

Hæreticis nō est seruandus saluus cōductus.  
Scriptum est ad Titum: Hæreticum post unā  
aut alteram admonitionem de uira: ergo extre-  
mo supplicio puniendi sunt hæretici.

Quidam hæretici respectiuē sunt hæretici, qui-  
dam ceronei, quidam scandalosi.

Lata sententia damnationis in Concilio cō-  
tra hæreses, libri hæreticorum comburendi  
sunt, exemplo eorū, qui teste sacrosancta scri-  
ptura, Diuo Paulo citra controuersiam, ueni-  
entes, & confitentes actus suos, contulerunt e-  
os libros &c.

Nec solum libri hæreticorum comburi de-  
bent,

bent, sed etiam ipsi hæretici librorum autores.

Sicut enim Nadab et Abihu filij Aaronis, de quibus in Leuiticis libris, deuorati sunt igni. coramq; domino mortui fuerunt, eo quod acceptis thuribus, imposuerunt ignem, & incensum, & desuper offerentes coram domino ignem alienum, quod eis præceptum non erat: Sic hæretici recte consumuntur igne, exurunturque, quoniam alienum ignem, cupiditatis uidelicet prauæq; doctrinæ in Ecclesia catholica succedunt, quiq; scripturam contra spiritum sancti, rationis, & naturæ normam & sententiam secus quam oportet retorquentes, perperam interpretantur, peccantes contra uerum & diuinum sancti spiritus ignem, qui charitatis est erga Deum & hominem.

Hæresis ratione pertinaciæ est species peccati in spiritum sanctum.

Error in fide non est ideo hæresis, quia ab ecclesia damnatus est, sed quia fidei contrarius.

Nulla hæresis noua est.

Hæresis dupliciter accipi potest, uel pro habitu, uel actu assentiendi falso, uel pro obiecto quod est propositio falsa, seu articulus falsus.

Determinatio summi pontificis declarat, & definit, quid nam sit hæresis, aut quid hæreticum &c.

In commune octo sunt uiae contra hæreses, quibus conuincuntur & reprobantur.

Pro

## DOCTRINA SCHOLAST.

1.  
Pronunciatio prophetica, scripturarum concordia, autoritas scribentium, diligentia recipientium, rationabilitas contentorum, irrationalitas singulorum errorum, Ecclesiae stabilitas, miraculorum claritas.

Hæreses plerumq; inde oriuntur, uel ex odio, uel ex zelo non secundum scientiam, cum homines tali zelo imbuti, discolors scholasticorum mores intuentur magis detestando cum indignatione, quam miserando cum pia oratione, & modesta redargutione.

Pœna hæretici est, qui manifestè in hæresi deprehensus est, nisi mox Ecclesie arbitrio satisfaciat, si sit laicus, statim: si sit clericus, prius à suis ordinibus degradatus, debet exponi iustitie seculari, animaduersione debita puniendi, ne ovis morbida inficiat totum gregem.

Hæreticus post pœnitentiam & abiurationem, in eam quã abiurauerat, hæresin relapsus, tamen sine ulla audientia curiæ seculari exterminandus relinquitur, quia si quoties reuertetur, conseruaretur in fide, uita, & alijs bonis temporalibus, alijs securius in hæresin relaberentur, faciliusque infici posset tota multitudo, quod diligenter cauendum est.

*Not.*  
— Omnis hæreticus est de iure excommunicatus, & eius fautores, & defensores.

Mortuus hæreticus potest excommunicari, cuius hæresis primum post mortem suam deprehensa.

prehensa est, puta in scriptis suis hic derelictis!

Per quamlibet hæresin corrumpitur fides in  
fusa, alio qui idem esset fidelis & hæreticus.

Nullum peccatū repugnat fidei, nisi hæresis,

Quòd aliqua opinio hæretica sit, requirun-  
tur præcipuè tria. Primum est falsa credulitas in  
rationali, quod est, quòd erret in articulis fidei  
& eius sacramentis, scilicet baptismo, eucharis-  
tia & alijs. Vnde ista falsa credulitas contra fi-  
dem est dupliciter: primo directè, & principali-  
ter, & sic omne illud, quod est contra articulos  
fidei & falsæ credulitatis: secundo indirectè &  
secundariò, sicut est dogma peruersum, uel ex-  
positio extorta in scripturis diuinis, ex quibus  
sequitur corruptio alicuius articuli fidei, uel  
determinationis Ecclesiæ, uel huiuscemodi. Se-  
cundo requiritur peruersa uoluntas in concu-  
piscibili, ex qua uult temere & contra Eccle-  
siam. Tertio requiritur defensionis uel asserti-  
onis, aut etiam impugnationis pertinacitas ex  
parte irascibilis, scilicet, quòd pertinaciter hoc  
teneat, quia si quis erret uel in fide, uel in alijs  
prædictis: si tamen paratus est corrigi, non est  
hæreticus.

Hæresis nullò modo est celanda in confessio-  
ne, sed confessa publicanda & manifestanda, un-  
de uersus:

Est hæresis crimen, quod nec confessio ce-  
lat &c.

## DOCTRINA SCHOLAST.

Hæresis ratione pertinaciæ est peccatum in spiritum sanctum.

Hæresis principaliter est circa articulos fidei, secundario autem circa ea omnia, quæ in ecclesia ex illis deriuantur, aut quæ illis adduntur,

Hæresim incurrit, quicumq; resistit auctoritati Romanæ Ecclesiæ.

Hæretici non possunt absolvere, quia nō habent iurisdictionem, nec dant gratiam.

Firmi in fide corpore quidem possunt conuersari cum hæreticis, sed non in diuinis.

Hæretici post unam aut alteram admonitionem, ab ecclesia traduntur iudicio seculari.

## DE ANIMA.

Anima intellectiua est forma substantialis hominis. Anima mutabilis est.

In homine anima intellectiua & sensitua, & uegeratiua sunt idem in substantia, licet habeant diuersas rationes.

Potentia anime non distinguuntur ab anima.

In potentijs animæ potest poni imago trinitatis, licet imperfectè.

Anima dicitur, dū uegerat, spiritus dū contemplatur, sensus dum sentit, animus dum sapit prudenter, mens dum intelligit, ratio dum discernit, memoria dum recordatur, uoluntas dum consentit.

Anima